

СВОБОДА SVOBODA
 Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
 Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1120 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
 Periodicals: на рік — \$24.00, на пів року — \$12.50, на 3 місяці — \$6.50. Для членів УНСО — 65¢ м.с. За кошту замку адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
 P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий совєтський грабіж

Совєтському грабіжеві немає меж. Колішине большевицьке гасло з часів революції: "Грабуї награблене!" перетворено вже давно на "Грабуї важко запрацюване!" і його ретельно здійснюють кремльські верховоди у відношенні до всіх, зокрема ограблених власних громадян і тих, які бажають їм допомогти.

До відомого вже грабунок - здирства титулом митних оплат від дарових пакунків для совєтських громадян від їх рідних, приятелів чи знайомих з Америки, Канади та інших вільних країн з початком нового 1976 року долучиться ще нове й посилене здирство від висилки совєтським громадянам грошової допомоги. Згідно з повідомленням агентства Юнайтед Інтернешнел з Москви 20-го листопада ц. р., совєтський "Внешпослторг" повідомив листами всіх тих совєтських громадян, які одержують грошову допомогу з-за кордону, що з 1-м січня 1976-го року совєтський Банк закордонної торгівлі вже не видаватиме совєтським громадянам за надіслані для них з-за кордону гроші дотепершні сертифікати, а тільки зразу перемінюватиме закордонну валюту на совєтську та виплачуватиме ці грошові послілки, відтворюючи від них 30 відсотків податку. Досі совєтські громадяни могли за одержані з-за кордону сертифікати купувати потрібні їм речі в крамницях "Верьозки" в Росії та в крамницях "Каштани" в Україні.

Нову форму совєтського здирства можна збагнути на прикладі простого обрахунку. Досі купівля вартісних сертифікатів, які совєтський громадянин одержав за надіслані йому з Америки 100 доларів, вносила 400 рублів. Тепер, після переміни 100 доларів на рублі по офіційній тарифі та після відтягнення податку, цей громадянин одержить зазедве 49 рублів. Решта вартості надісланих американських доларів, здерга з убогого совєтського громадянина, піде, очевидно, частинно на дачі та інші люксові для совєтських вельмож, а частинно на фінансування "світової революції", підірваної совєтської активності у вільних країнах.

Доєр сталося, що наш Український Конгресовий Комітет Америки та його президент проф. Лев Добрянський у Вашингтоні вже започаткував та продовжує відповідну акцію, щоб спонукати американських законодавців ближче приглянутись тим совєтським подвійним грабжемам, ограбленим тим американським громадянам, які вислали важко запрацювані ними гроші на допомогу своїм знедоленим рідним чи знайомих в Совєтському Союзі, як і грабежу тих на всі лади і постійно ограблених совєтських громадян, яким ця допомогу висилалась. Відповідна акція мусить довести до того, щоб Уряд З'єднаних Штатів Америки визнавав Совєтський Союз за міжнародного грабжника і відповідно до того поступав. Толерування грабежу американськими властями і громадянами ще більше заохочує совєтських грабжників до практикованого ними поступування, як про це недвозначно свідчать нове совєтське розпорядження щодо закордонних грошових послілок до Совєтського Союзу.

"Бизнес понад усе"

На зорганізованому урядом ЗСА минулого тижня симпозиумі для справ технологічної торгівлі між Заходом і Сходом, деякі продуценти американських компютерів закликали адміністрацію президента Форда, щоб скасувати деякі обмеження на продаж компютерів Совєтському Союзу та іншим комуністичним державам. Один з них твердив, що скасування тих обмежень спричиниться до того, що комуністичний блок стане ще більше залежний від ЗСА щодо постачання технологічних продуктів і знання. Інший твердив, що співпраця з комуністичними державами в цій ділянці не тільки збільшить експорт американських компютерів до тих держав, але також може відкрити для американських продуцентів ринки в економічно недоврозвитих країнах, з якими комуністичні держави мають добрі зв'язки.

Виходить, що для тих американських продуцентів компютерів головною засадою є: "бизнес понад усе". Навіть після того, як представники Уряду ЗСА твердили, що продаж найновіших компютерів комуністичним державам, зокрема Совєтському Союзу, може створити небезпеку для Америки, бо ці компютери можна вживати не тільки для мирних, але також для військових цілей, то більшість із продуцентів дали настанову, щоб Уряд полегшив обмеження на продаж їхніх продуктів комуністичним державам. Тільки два-три президенти фірм погодилися із заявою речника Департаменту торгівлі, що хоча Америка повинна збільшити свою торгівлю з комуністичними країнами, то не може робити цього коштом послаблення державної безпеки. Президент корпорації "Ай-Бі-Ем" сказав, що обмеження на експорт деяких технологічних продуктів "служать інтересам країни" і повинні надати залишитися в силі. Але ті, що ставили безпеку країни перед "бизнесом", були в меншості. Президент однієї фірми не тільки вимагав зняття обмежень на продаж компютерів для комуністичних країн, але навіть заявив, що Уряд "повинен розпочати широкомасштабну програму технологічного обміну із Совєтським Союзом".

Це факт, що СССР дуже відстає в технології, помімо того, що протягом останніх кількох років вдвоє збільшив свої видатки на дослідження космосу, розробку компютерів та іншої складної машинерії, як також вдвоє збільшив число своїх спеціалістів. Про це відвістали совєтської технології говорив на щорічній конференції Американського Інституту Астроавіатики та Аеронавтики д-р Михайло Борєвський, спеціаліст від совєтських справ у Департаменті торгівлі. Він, між іншим, сказав, що однією з головних цілей совєтської міжнародної торгівлі є здобути технологічне знання від країн Заходу, особливо американське знання в ділянках космічних дослідів і компютерів.

Якщо б уряд ЗСА дійсно розпочав "широкомасштабну програму технологічного обміну із Совєтським Союзом", то користь із цього обміну перебрала б майже виключно Москва, бо Америка далеко випередила СССР в технології. Тому треба вітати заяву речника Уряду, що адміністрація президента Форда не може дозволити на продаж найновіших компютерів для Совєтської Союзу та інших комуністичних держав. Призначення і посади належить також тим іншим фірмам, які погодилися із заявою речника Департаменту торгівлі, що Америка, не може і не повинна збільшувати свою торгівлю з комуністичними державами за кошту державної безпеки.

ПОГЛЯНЬМО В НАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

Так склалося, що тепер наша спільнота в ЗСА влаштує та відзначає не тільки 200-річчя ЗСА та 100-ліття нашого поселення в тій країні, але й різні ювілейні краєвих товариств та установ, і деякі важливі події нашої спільноти та народу, що мали місце в давніших часах. Очевидно, це дуже гарний звичай, бо при тому вшановується теж люди, що своєю працею та знанням причинилися до довготривалого існування тих організацій, або були творцями цих подій і причинилися до кращого та більш спляючого стану нашої спільноти і народу.

Але було б дуже побажаним, щоб з нагоди тих святкування та відзначувань ми глянули перед себе у нашу майбутність. Правда, майбутність перед нами закрита, але все таки існують певні ознаки, які зовсім ясно та недвозначно вказують, що нас чекає, і до чого ми прагнемо, хоч багато з нас не знає собі з того справи.

Життя кожного народу полягає в тому, що коли старші люди відходять у вічність, то їх місце займають їх діти, внуки, правнуки... Звичайно буває, що молоді покоління бувають численніші і тим способом чисельність народу постійно зростає і кожний нарід побільшується з кожним роком.

Закладає питання, як воно тепер у нас? Найкращі і найбільш правдиві, а заразом тривожні відповіді дають нам наші школи, які з кожним роком щораз більше порожніють, або місця в них, пригтовані для наших дітей, займають чужі нам діти. Так є в школі св. Юра в Нью Йорку, так є у філадельфійських школах та, мабуть і в наших школах в інших містах-селевках ЗСА. І ось насувається питання: до чого це доведе?

Живемо у вільній країні, де кожному вільно мати свої власні думки, погляди і переконання, свою власну волю, значить та обирає, де кожному належить до своєї власної працьотвської національності та своєї Церкви (або не належати до жадної), але кожна думаюча людина може доглянути, що тут є "щось", що постійно діє, головню на нашу молоді, і та молоді під тиском того "щось" не радо послуговується рідною мовою, не радо бере до рук рідну книжку, а дуже часто відсувається звзагалі від своєї середовища. Те "щось" діє так сильно, що наші студенти високих шкіл воліють редагувати свої газетки чужою мовою, а навіть наші старші люди, виховані в тих умовах, що не раз стоять у провіді нашого суспільно-громадського та церковно-релігійного життя, дуже не радо уживають рідної мови, а воліють чужу.

Щоб зрозуміти те "щось", хочу навести кілька думок тугешнього найзнавчого педагога-виховника Джона Дюї, який у своєму творі "Демократія і виховання" каже ось що: "Завданням школи — вдержати в рівновазі впливи різних елементів суспільного середовища і доглядати, щоб кожна одиниця могла знаходити з-під впливу та обмежень цієї групи, серед якої вродилася... Змішання в школі молоді різних рас, релігій та неподібних до себе звичаїв створює для всіх нове й ширше середовище... Асиміляція на сила американської школи є найкращим свідченням доцільності спільного й зрівноваженого притягання... Треба впоїти, як робочу диспозицію розуму, що 'суверенність народу має дургородний і тимчасовий характер у порівнянні з повнішим, свободнішим і більш успішним союзом — об'єднанням всіх людей зі собою... Щоб добитись цієї мети треба не тільки відповідного адміністративного вивідування школи, але й модифікації традиційних ідеалів"... А що цей автор втішається дуже великою пошаною і признанням, то його вчення виконується дуже солідно. В дусі його вчення зретагвано шкільні підручники, до цієї теорії допасовано навчальні та виховні методи. Людина, яка покінчила тугешню школу, а не ввнесла з рідної хатини розуміння рідних справ, гарту волі та виробленого характеру, стає вже не тією людиною, якою вона повинна бути через своє уродження і походження.

Підкреслюю ще раз, що нас ніхто не примушує, щоб ми відірвалися рідної мови, свого національного похордження й приналежності, але ми не вміємо, чи не хочемо оборонятись від тих впливів, які на нас тиснуть, а це сильніше тиснуть на наших дітей і молоді.

Існують ще інші справи, що до них варто всім нам ближче приглянутись: ідучи вулицями міста, особливо коли діти тугешніх шкіл ідути до школи, або повертаються додому, можна бачити папіроси в устах підлітків, головню в дівчат. Вечорами можна зустріти групи підлітків, які сидять на сходах наших будинків, де вони не лише курять, але, як кажуть втасминчені, попивають алкогольній напої. Не виключено, що деякі з них аквнують наркотики.

Правда, поважна кількість т.зв. бітників, що це донедавна залегали вулиці більших міст, зникла з вулиць, але їхні "ідеї" жививання світу та спротиву волі старших ще більше поширюються серед тугешніх підлітків і молоді. Згадую про це тому, що все це сильно впливає і на наших дітей, і існують дані, що наші діти іноді ідуть за їхнім прикладом, особливо ті, яким батьки присвячують замало уваги, не виховуючи їх як слід.

Всі ці й інші дані вказують, що наше майбутнє тут не дуже рожеве. Нащадків нашої давньої еміграції вже дуже небагато зустрічаємо на наших імпрезах і заходах (Закінчення на стор. 4-ій)

ТРИ ТИЖНІ НА УКУ

Від першого дня свого побуту на УКУ я старався якнайкраще пізнати цих молодих людей: два з них з Югославії, два з Канади, один з Венесуели і п'ять із ЗСА. Вранці о 5-ій годині і 45 хвилин їх будить дзвінок. О 6-ій годині вони вже в Соборі св. Софії на духовних роздумуваннях, а о 6-ій годині і 30 хвилин вони починають співати Службу Богу. Згодом короткий сніданок і відід "Фургон" на університет Пропаганди Віри на філософії і теології виклади.

По 12-ій годині вони повертаються з Римського університету і зараз таки сходяться в університетській кафелі УКУ на молитву перед обідом. Під час обіду якісь час мовчанка і побожне читання, а потому розмова, сміх і веселість. Молитва по обіді в кафелі і розваговий чи пак відпочинковий час аж до 3-ої години 15 хвилин.

Тоді починається три години виклади українською мовою з теологічного і українознавчого тематикою. За час мого побуту викладали на УКУ Преосвященний Володимир Маланчук, о. д-р Михайло Федорів, проф. д-р Мирослав Зелюк, о. д-р Іван Хома, о. д-р Іван Давидко, о. Чміль і ще інші.

Виклади українською мовою являють собою додатковий студійний матеріал для наших теологів, однак вони його сприймають з охотою, відвідують лекції і по можності сті знають іспити. Тому, що наша десятка з студентами університету Пропаганди Віри і Українського Католицького Університету, вони майже два рівнобіжні індекси: один латинський і італійський мових, а другий в латинській і українській. Під час

БОГДАН КРАВЦІВ

Закінчення з стор. 1-ої

...Щоб приготувати молоді до участі в політичних акціях, і щоб виховати її з допомогою таких акцій, політичний провід СУНМ, разом з тодішньою УВО, (...) зорганізували наприкінці життя 1928 року демонстрації святкування 10-их роковин Першого Листопада з висвітленням українських прапорів на залізничному дворі у Львові, на Львівському університеті, на Високому Замку і ввечері на церкві св. Юра, під час масової паради за полягалих. Після паради влаштувано похід вулицями Львова, розігнаний поліційною кіннотою. Під час цього походу впади зперше у відкритому бою з поліцією, по десяти роках, революційні стріли. До стрілянини прийшло і під час облоги Академічного Дому польськими студентами в ввечір'я 1 листопада. Оборона цього Дому в дальші дні змобілізувала українську студентську і робітничу молоді Львова з одних рядів".

Треба пригадати, що мобілізувати маси західних областей при кінці 20-их років треба було не тільки з огляду на польський терор. Це був час, коли в Західній Україні ширилися радифільські настрої. Причина таких настроїв була проста: українізація в УССР, яка привела до того, що очі багатьох західних українців почали звертатись до Києва. Правда, політика українізації пішла там в парі з репресіями проти залишків національно-демократичної інтелігенції, що привело до голосних процесів Савки Визволення України та Співки Української Молоді в Харкові.

В західних областях піднялась буря протестів. Іх очолює молоді, 21 листопада 1929 року відбулось багатолюдне віче в Академічному Домі у Львові. На вічу промовляв Кравців, після чого студентський похід рушив під большевицький консулят і редакції комуністичних газет "Рада" та "Сельроб". Там прийшло до зудару з польською поліцією. Були арештовані, серед них і Кравців.

В серпні наступного, себто 1930 року Кравцева арештують знову. Його вклучають до процесу бойовиків УВО та ОУН, що в липні того ж року виконали напад на поштовий амбуляне під Вібркою біля Львова. Його засуджують на три роки в'язниці. Вийшовши літом 1933 року на волю, Кравців присвячується журналістичній діяльності, редагуючи в наступних роках такі націоналістичні газети як "Вісті", "Голос Нації" та "Голос". В 1934 році він попадає в польський концентраційний табір в Березі Каргузькій, а у Вересні 1939 року він знову ув'язнений, у зв'язку з вибухом німецько-польської війни.

Після війни Богдан Кравців дає працював як журналіст, зокрема у щоденниках "Америка", згодом "Свобода", а від 1970 року аж до кінця свого життя був головним редактором журналу "Свобода", але до прямої політичної діяльності він вже більше не повертався.

Богдан Кравців не був першим українським поетом, який частину свого життя віддав політичній боротьбі свого народу. Та взагалі, у житті повелених народів — поети та письменники — це неоднократно народні вожди.

Проте природною стихією Кравцева завжди залишалась духова культура його народу. Коли ж у своїй молодості він вирінув як один із провідників націоналістичного руху, то серед тисяч учасників тогору він завоював собі ім'я народного трибуна, який осмислює і висловлює те, що відчувають маси, який своєю поезією і публіцистикою спрямовує народну стихію в русло організованої дії, і який особистим прикладом потягає за собою віруючих. Такими бачили Кравцева ті, хто йшов за ним на демонстрації на вулицях Львова, і такими його уявляли тисячі молодих людей інших міст та сіл західних областей України, до яких доходило відлуння його тодішніх публічних виступів. Хоча сказати одним його віршем, що починався пам'ятними словами "Кривавим листом котить надоліст..." духово озброювались тисячі тодішньої західно-української молоді.

І це одна заслуга за Богданом Кравцевим як одним з керівників націоналістичного руху. Коли у другій половині 1920-их років розгорнувся дискусія про те, як далі бути націоналістичному рухові, він був в колі тих, які протиставляли тенденції обмеження тогору руху до бойових акцій УВО і вимагали утворення ОУН, яка відіграла центральну роль у розвитку нашого народу в наступних десятиріччях. Те, що Кравцева признали першим провідником Крайової Екзекутивної ОУН в західних областях, було природним результатом того, що фактичним керівником націоналістичної молоді він у тому часі вже був.

У жовтні 1937 року, наче передбачаючи катаклізм Другої світової війни, Кравців писав на сторінках газети "Напередодні":

"Доба, в якій живемо і діємо, незвичайно тривожна, тільки передвістя того, що гряде: великих і грізних днів".

За те інша візія Кравцева досі не здійснилась. У передмові до збірки есеїв п. н. "Дон Кіхот в Альказарі" (Львів 1938), що її він присвятив своєму синуві Гордієві та його ровесникам, Б. Кравців писав, що він, "бажач гаряче, щоб жили вони вже в такому світі, в якому б мрії, пориви і змаги з вір'ями" сьогоденного покоління "були уже тільки відгомном минулого".

Так не сталося. Мрії і пориви Кравцевого покоління залишилися нездійсненими мріями та поривами також наступних поколінь, от

НАШІХ БУДНІХ

Наша землячка з рідного табору, пані Оксана, абсолютно мала право сказати на народній мові: "Львівська землячка" (це — з лівського "балак", на українську мову не перекладається). Во ви лише подумайте, прошу панство: в той самий день, коли пані Оксана відлетіла з туристичною групою в Україну, якась варіанка стріляла до президента Форда в Сакраменто! І в той сам день, уявіть собі, коли вона, пані Оксана, верталася з України, інша шалена баба пробувала застрелити нашого Президента в Сан Франціско.

Не диво, що дорога землячка обидва ці атентати з особливим душевним зевлюванням переживає і знаходить якийсь, блискучий зв'язок між ними і її цюгорієними відвідинами Рідного Краю. Рідні і знайомі у Львові знали вже на другий же третій день про атентат в Сакраменто, що на президента Америки стріляла "жінка-активістка", і в дружній розмові, такса, як вони казали, "від душі", заставляли нашу землячку героїніти за прибрану Батьківщину, просто приводили пані Оксану до слів!

— Якщо у вас, в Америці, так добре, так щасливе й радісне життя, то чому ви стріляєте наших президентів? — питали.

— Та хто — "ви" — аж зі шквіри виснажувала дорога землячка.

— Ну, ви, американці.

— Уявіть собі! — заламала руки пані Оксана, — вони там, вдома, мають нас, політичних емігрантів за американців! Ім замало того, що ми на кожному кроці демонстраційно підкреслюємо наше українство, вноди говоримо по-українськи, і на вулиці, і в готелі, і в ресторанах, а навіть співають стрілецькі пісні, — як трошки підмили. Ну-а вони знають нас американцями!

Присутні за німіковим столом прийняли потімлі землячку, що це не тільки яка образа чи компромітація, коли зтоь назве тебе американцем. Не всі ж американці варіати ги варіати, що завлялися стріляти до президента, як до казок, — вибачаються на цьому слові. А землячка із Львова треба теж розуміти: це ж стукнуло вже три десятки років, як ліха доля нас розділила, і з того часу ми живемо в іншому світі, а вони в іншому. Коли ми прийшли в Галичину з Армією УНР, — згадає один полковник, — то нас галичани назвали популярно "закордонцями", так само, зрештою, як ми їх назвали "ластріками". Шлях до оборони, дорога пані Оксано, довший, тяжкий і крутий, як серпентина до Глен Спену".

І к б р

же і сучасної української молоді. Про це кричуче говорить сьогоденна дійсність в Україні. Але у тому, що сьогодні піднімає українську людину на боротьбу за права свого народу, за його незалежність, є також чимала ідейна спадщина поета-революціонера, публіциста, дослідника і ученого — Богдана Кравцева.

За час мого побуту відсвяткувало вчораше два празники у церкві св. Сергія і Вахса; празник Покрови і празник згаданих двох святих, в яких брали участь наші теологи-пітомці, usługуючі і співаючі Службу Божу й відправи. В свято Покрови Службу Богу в асисті правив Владика Володимир Маланчук, бо в тому самому часі Блаженніший висвячував на Студії двох нових дияконів. В день св. Сергія і Вахса Службу Богу правив наш Блаженніший. В обидвох днях потому був святочний обід, де стрічалися гості і обмінювалися думками зі всіх-усюдів: з Італії, Німеччини, ЗСА і Канади, Польщі, Франції, Югославії, Вранції, Аргентини, Чехо-Словащини і Венесуели.

Колі приглянутись УКУ, Соборній св. Софії, церкві св. Сергія і Вахса, будинку на вул. Мадонни і величавим приміщенням Студію, і усвідомити собі, що так завдяки трудові Блаженні

21-ий Відділ США в Брукліні відзначає своє 45-ліття

Бруклін Шаніч, Н. Н. — 21-ий Відділ Союзу Українців Америки в Брукліні відзначає 26-го жовтня 45-ліття свого існування та вшанував 18-ох членів відзнаками за 40-річну участь у праці цього Відділу. Місцевий парох о. Юрій Виноковський відправив в церкві св. Духа в Брукліні Службу: Божу в пам'яті членів Відділу та Панахиду за померлих його членів. В шкільній залі цілоденної школи при парохії св. Духа в Брукліні о год. 2-їй по пол. почався Ювілейний Бенкет, до якого завітали понад 190 осіб.

Програму святкувань відкрив голова Ювілейного комітету Зиновій Колодій, о. Юрій Виноковський провів молитву, а теперішній голова 21-го Відділу Марія Михайлівська сказала привітальне слово, в якому просила повстанням і модчанкою вшанувати тих, які працювали в 21-ий Відділі США, і які відійшли у вічність і присутнім членам всі відповіли мовчазно.

Дальшою програмою провела мгр Ярослава Зарицька, справивши мати цієї нашої громади, яка належить до парохії св. Духа в Брукліні. Вона попросила до слова почесну голову Окружної Управи США в Нью Йорку Іванку Бенцаль. Після її палкої промови вшановано квітами всіх присутніх голов 21-го Відділу США: Анастасію Слободяну, Марію Зазулю, Віру Куку, Марію Стефанішину, Зиновію Колодій і Марію Михайліву. Почесна голова Окружної Управи Іванка Бенцаль і голова 21-го Відділу Марія Михайлівська відзначили 18 піонерів 21-го Відділу США в Брукліні, які вже були відзначені Ювілейною Конвенцією США за 40-річну працю в цій організації. Ось ці членкині — сеньйорки: Андріушко Розалія, Врубляк Евдокія, Врубель Катерина, Галась Агафія, Донгун Тереза, Лебедь Катерина, Зазуля Марія, Косців

Юліяна, Степан Степан-інструктор шкільного українства, Лев Рейнарочик від місцевого церковного хору, Богдан Карас — голова Центрального Комітету Об'єднаних Організацій в Брукліні, Йосиф Врубель від Українського Національного Дому в Брукліні.

У місцевій програмі, крім згаданого вже Ікера, співали Лариса Магун-Гурин відповідала чотири пісні, якими захопилися присутні. Відомий всім бас баритон Лев Рейнарочик браурно виконав три пісні, здобувачи загальне призначення. Лариса Магун-Гурин закінчила це мило усім свято виконанням Гімну США а о. Юрій Виноковський відмовив кінцеву молитву. При фортепіано, як завжди при всіх імпрезах в нашій громаді піаніст Тарас Левинський.

Л. Луца

Енциклопедія Українознавства знайшла піддержку

У своїй поїзді головний редактор проф. д-р Володимир Кубійович та його найближчий співробітник д-р Атанас Фіголь задержалися 1-го листопада ц. р. у Бофало, а до них прилучилися представник ЕУ на Канаду Богдан Вігус. Після привітань гості виступили на радіопередачі Василя Шарвана та поділилися із слухачами американсько-канадського пограниччя планами зв'язаними із дальшою працею над виданням ЕУ (зглядаючі докінченням).

Влаштуванням зустрічі займалася Допомогова Секція при УККА — Відділ у Бофало. В пополудневих годинах в церковній залі у Блекраку відбулася товариська зустріч, на якій присутні вислухали інформативне слово головного редактора ЕУ, який коротко розказав про працю, яка вимагала надзвичайних зусиль та була повна різних перепон, проте в своєму висліді передала нам неопінені матеріали, дали нам нашу наукову виказку, обидвома — українською і англійською мовами. Д-р А. Фіголь доповнив фінансово-громадськими завданнями виступ попередника так що присутні зрозуміли в чому важливість цієї справи, і чому нам, без огляду на багаторічні збіркові акції ще й тепер треба прийти з більшою допомогою.

Програму зустрічі відкрив голова Допомогової Секції Оксана Березницька та передала дальше ведення

Ірині Лаврівській. На вступі проф. д-ра В. Кубійовича привітали з нагоди його 75-річчя. Професор Осип Залеський в товаристві пластунок вручив Ювілейний букет роз, а присутні відповіли йому мовчазно.

Пластуни 40-го Куреня УПНО-чок ім. кн. Ольги вручили Ювілейні датки від Куреня на ЕУ. В часі зустрічі відчитано привіт мецената ЕУ директора Степана Шипилявого, який з огляду на поганий стан здоров'я не міг прийти.

Окремо поінформовано про підготовку видання нової мапи України (англійською і українською мовами), а в дискусії звернено увагу на переречення чи брак належності зрозуміння для всіх українських етнографічних земель і поселень українців, над чим переходить мовчанкою у найновіших виданнях (мап) України і географічних підручників, які здебільше обмежуються до кордонів УССР.

Улаштована виставка видань ЕУ під редакцією проф. В. Кубійовича унаглядлила приязним мольбою працю наших науковців, які без державних фондів, без мільйонів товариств і меценатів, а лише жертвами свідомої частини української еміграції це виконали. І тут підкреслено зокрема, жертвенність Пласту, а якщо йдеться про Бофало, то щорічними датками від Допомогової Секції, одержано шість і пів тисяч дол., тому й на руки її довготривалої голови Оксани Березницької, д-р А. Фіголь склав окреме призначення.

Доказом вдало підготованої імпрези Допомогової Секції при великій допомозі Ірині Дорошаків, Нілі Сайкевич, Ірині Лаврівській, Ірині Остапчук і Оксані Салдін готівкою вплачено 1.600 дол., а крім цього зібрано певну кількість декларацій на видання ЕУ.

Шкода, що тільки 60 осіб були приязними, а між ними парох Блекраку о. Павло Греськів. Нам треба більше зусиль і зрозуміння для цих справ, які для нас є найважливіші і віримо, що „Енциклопедія Українознавства“ в тому нам багато допоможе. Треба нам збільшити число передплатників ЕУ, яких є лише 4.500, а англійське видання розійшлося в ще меншому числі.

(О. Б.)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

У великій скорботі сповідаємо, що в п'ятницю, 21-го листопада 1975 року в місті Рутерфорді в Нью Джерсі відійшов у Вічність наш Найдорожчий і Незабутий **БЛ. П. БОГДАН КРАВЦІВ**

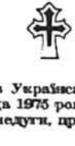
народжений 5-го травня 1904-го року в селі Лопанька, повіт Долина, в Західній Україні.

ПАНАХИДА в понеділок, 24-го листопада 1975 р. в год. 8-й веч. в похоронному заведенні Литвина і Литвина при 801 Спрінгфілд есенно в Грінгтоні-Ньюарку.

ПОХОРОНИ у вівторок, 25-го листопада 1975 р. о год. 9-й рано з похоронного заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку в оклиці на Українській Цвинтарі в Ваніз Вруксу, Н. Дж.

У безмежному смутку:
Дружина — **НЕОНІЛІЯ** з **ГОЛОВАЦЬКИХ**
дочка — **МАРІЯ** **ДЗВЕНІСЛАВА** з **МУЗУК** д-ром
ЛЮБОМИРОМ **ІВНИМ** та **ДІТЯМИ** **ОЛЕГО**, **РОМАНОМ**, **ТАНЕЮ** і **ЛАДОЮ**
сини — **МИКОЛА** **ГОРДІН** з **ДРУЖИНОЮ** **ХРИСТИНОЮ**
з **КВАСОВСЬКИХ** та **ДІТЯМИ** **МАРІЄЮ** **ОЛЕКСАНДРОВОЮ**
і **АЛЕДРИМ**
сини — **ЮРІЙ**
брат — **РОМАН** з **РОДИНОЮ** та **БЛИЗЬКОЮ** і **ДАЛЬШОЮ** **РОДИНОЮ** в **УКРАЇНІ** і в **ДИСПОРІ**

Замість квітків, Родина просить складати пожертви на добродієні цілі.

У глибокому смутку ділимося з Українською Громадою трагічного вістоку про те, що 21-го листопада 1975 року помер у Рутерфорді, ЗСА, після важкої недуги, проживши 71 роки,

БОГДАН КРАВЦІВ

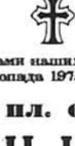
головний редактор журналу „Сучасність“ і довголітній співробітник Дослідного Об'єднання „Пролог“, один з найвидатніших українських поетів і літературних критиків, учений і бібліограф, автор численних збірок поезій і літературно-критичних есеїв, науково-дослідних праць, член Української Вісниської Організації, заступник Організації Українських Націоналістів і перший голова П Крайової Еміграції в західних областях України, провідна постать українського націоналістичного руху, політичний в'язень.

ПАНАХИДА за душу Покійного — в понеділок, 24-го листопада, в год. 8-й веч. у похоронному заведенні Литвина в Грінгтоні.

ПОХОРОНИ — у вівторок, 25-го листопада 1975 р. о год. 9-й рано з похоронного заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку і оклиці на Українській Цвинтарі в Ваніз Вруксу, Н. Дж.

Родину Покійного просимо прийняти вислов нашого найближнього співчуття, а його шанувальників складати, замість квітків, датки на фонд видання недрукованих творів Покійного.

ВИДАВНИЦТВО І РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛУ „СУЧАСНІСТЬ“
ДОСЛІДНЕ ОБ'ЄДНАННЯ „ПРОЛОГ“

Ділимося сумно вістоку з Членами наших Куренів, Приятелями та Знайомими, що вночі з 21-го на 22-го листопада 1975-го року, відійшов на Вічну Ватру

БЛ. П. ПЛ. СЕН. КЕР. БОГДАН КРАВЦІВ

одні з основоположників Куреня УСП „Лісові Чорти“ в 1922-му році, колишній голова КПСтаршини і КПРяди в ЗСА, член найвищих Пластових Проводів, поет, відомий серед пластунак як поет „лісових скель“, письменник, журналіст, літературознавець, провідний і визначний член українського студентського руху в Галичині, колишній голова Української Студентської Громади у Львові, один з ідеологів українського націоналізму, член УВО і ОУН, давний член НТШ і УВАН, співробітник і член редакційної колегії Енциклопедії Українознавства.

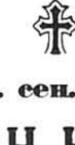
ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОМУ!

ВШ. Дружині, Дітям і всій Родині висловлюємо наш найглибший співчуття.

3-й КУРЕНЬ УПС „ЛІСОВІ ЧОРТИ“ і **3-й КУРЕНЬ УСП „ЛІСОВІ ЧОРТИ“**

КРАЙОВА ПЛАСТОВА РАДА І КРАЙОВА ПЛАСТОВА ОТАРШИНА в ЗСА

повідомляє у смутку своєму Членство, що дні 21-го листопада 1975 року відійшов на Вічну Ватру

ПЛ. СЕН. КЕР. БОГДАН КРАВЦІВ

бувший голова Крайової Пластової Ради і бувший голова Крайової Пластової Отаршини в ЗСА, відзначений найвищими пластовими відзначеннями: св. Юрія в золоті та Відзначенням Вічного Воєни у золоті.

Родині Покійного складасмо вислов широго співчуття.

У ПРОГРАМІ ПЛЕНАРНИХ НАРАД СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (ОФУЖО)

які відбудуться в дні 28-30 листопада 1975 р. у **ФІЛАДЕЛЬФІ, Па.**

у неділю, 30 листопада 1975 р.

о год. 1-й дня в **ЦЕРКВІ ЦАРЯ-ХРИСТА** при Каюга і 16-й вул., Філадельфія, Па. буде відслужена

ПАНАХИДА

за прохідну громадську діячку, членку-основницю і довголітню членку Управи ОФУЖО

БЛ. П. ІРИНУ ПАВЛИКОВСЬКУ

До участі в ній запрошуємо Громадські Організації і все Зорганізоване Жінцтво. **УПРАВА СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ**

Ділимося сумно вістоку, що 20-го листопада 1975 р. упокоївся в Богі, несподівано, на 89-му році життя, дорогий наш **БАТЬКО**

БЛ. П. ІНЖ. ВОЛОДИМИР КАЧОР

ПАРАСТАС — у понеділок, 24-го листопада 1975 р. о год. 8-й веч. у похоронному заведенні Івана Гасина, 4244 Old York Rd., у Філадельфії, Па.

ПОХОРОНИ — у вівторок, 25-го листопада 1975 р. о год. 8:30 рано.

Горем прийміть —
донька з чоловіком: **ІРИНА** та **ОЛЕГ** **ДРАЖНЬОВСЬКІ**

В ШЕСТИНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

БЛ. П. МИКОЛИ ШУСТА

який відійшов у Вічність 25 листопада 1959 року відправиться

ЗАУПОКИНА СЛУЖБА БОЖА у вівторок, 25 листопада 1975

о год. 8-й ранку у **ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЬО ЙОРКУ**
Про молитви просить — син — **ВАСИЛЬ ШУСТ**

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ нашого Найдорожчого **СТРИНКА**

БЛ. П. Івана Качоровського

який був учеником Визвольних Змагань 1918-1919 рр., упокоївся в Богі на 84-му році життя 26-го листопада 1974 р. у Зарванні, пов. Підгайні буде відправлена

ЗАУПОКИНА СЛУЖБА БОЖА в середу, 26 листопада 1975 р.

в **ЦЕРКВІ ЦАРЯ ХРИСТА** у **ФІЛАДЕЛЬФІ, Па.**
Родині і Знайомим просимо про молитви за Душу Покійного. **АННА БАРАН**

З жалем повідомляємо, що після короткої, тяжкої хвороби відійшов у Вічність 19-го листопада 1975 року

БЛ. П. ВІКТОР ЦАРНИК

народжений 24 листопада 1909 р., с. Носівка, Чернігівщина.

ПАРАСТАС — у п'ятницю, 21 листопада, год. 7:30 веч. у похоронному заведенні П. Муравки, 5316 Rising Sun Avenue, Philadelphia, Pa.

ПОХОРОНИ — у суботу, 22-го листопада 1975 р. на цвинтарі св. Андрія у Ваніз Вруксу, Н. Дж.

ГАЛІНЕА — дружина **МАРКО** і **ЮРІЙ** — сини **МАРТА** — донька **ЛЕСИКА** — шурок

ЧИТАЙТЕ!
Іван **МАНИЛО** — ДИПТРИК: **МЕЧ СВЯТОСЛАВА** (Нові твори. Зоричність... Книжень... 3 літ. архіву. Сполучені Штати України. Книга добре ілюстрована!). Ціна 2 дол. Замовлення та гроші (можна готівкою) висилайте: **Mr. I. Maniulo**, Cumberland Rd., Mineville, N.J. 08332, USA

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ у ФІЛАДЕЛЬФІ, Па. запрошує на **ДОПОВІДІ**
Інж. арх. **ЛЮБОМИРА КАЛІНИЧА**: „Народження архітектурної ідеї“ та Інж. арх. **ПЕТРА ПАЛАНШЕВСЬКОГО**: „Може до церкви на вечерю“
в суботу, 29 листопада 1975 р. в **ЗАЛІ УСП „ТРИЗУБ“** при 4932 Н. Брод вул., Філадельфія, Па. Початок о год. 6-й вечора

Увага! **УКРАЇНЦІ РОЧЕСТЕРУ!** Увага!
У неділю, 30 листопада 1975 р. о год. 4-й по пол. в залі **УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ** (831 Джозеф Авеню) відбудеться **ДОПОВІДЬ** на тему: **„Наша доба й наші завдання“**
Доповідь виголосить визначний політичний і громадський діяч **редактор Ярослава Гайвас**
Після доповіді — **ЗАПИТИ І ВІДПОВІДІ**
До участі запрошує всіх Українців — **УПРАВА 20-го ВІДДІЛУ ОДВУ**

Субота, 7 лютого 1976 р.
Grand Ball Room Hotel Pierre
5th Avenue at 61st St., NEW YORK, N.Y.

БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ І ЛІКАРІВ

З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Зголошення дебютанток приймають до 17-го січня 1976 року:
п. Н. **СОЧИНСЬКА** 20 Prospect Park West Brooklyn, N.Y. 11215 Tel.: (212) 672-4017
або п. Н. **СІЧИНСЬКА** 35-50 169th Street Flushing, N.Y. 11358 Tel.: (212) 446-4021

Увага!
Неділя, 30 листопада 1975 року
Година 3-тя по полудні
Зал: Lane Tech, High School — Chicago
(Western Avenue and Addison)

Заходом 8-го **ВІДДІЛУ ООЧСУ** і **ОСЕРЕДКУ СУМА** ім. **М. ПАВЛУШКОВА** в **ЧКАГО** **УКРАЇНСЬКИХ ОПЕРАТИВНИХ АНСАМБЛІВ** в **НЬО ЙОРКУ** **ПРОСТАВИТЬ НАРОДНО ОПЕРЕТУ** НА ТРИ ДІЙ
Івана Котляревського • Муз. Миколи Лисенка

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

ВИКОНАВЦІ:
• Марта Козольська, Анна Шерей, Лев Рейнарочик, Іван Гоп, Роман Кизим, Михайло Зілонський
• Хор і Танцювальна Група Осередку **СУМА** ім. М. Павлишкова
• Диригент Хору — Оксана Фереєв
• Оркестра — Лутис Орега — Chicago
• Музичний керівник — Ярослав Шипилявий
• Декорації — Андрій Комаренко

В ЖИТОМИРІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

писані Брежнєвим 2 серпня 1975 року. Кілька років тому назад голова нашої видавничої ради, Кременецький, хотів закрити нашу церкву, але його плани не здійснилися через зміни в уряді, які наступили після уцідку Хрущова.

23 листопада 1973 року Кременецький і інші місцеві чиновники вдалися до кримінальних репресивних методів, щоб унеможливити нам доступ до нашої церкви, ключі від котрої зберігаються у нас по сьогодні.

Рік і дев'ять місяців ми зверталися до центрального уряду, до місцевих властей і до республіканської адміністрації, але все намарно. В усіх випадках нас відсилали назад до місцевих властей — до тих самих, які були відповідальні за злочинне захоплення і знищення нашої церкви.

13 травня 1975 року ми вислали формальне клопотання до Комісії Людських Прав ООН, до голови радянського Відділення Товариства ООН, до академіка Константинова (але до тепер жадної відповіді від них не прийшло), до газети „Известия“ (яка заявила, що вислала наше клопотання до свого представника у нашій Республіці) і до Центрального Відділення по Теленізорній Пропаганді, яке повернуло наше клопотання назад до місцевих властей.

В гангстерський спосіб наша церква була захоплена беззаконниками і знищена. Намарно було б скаржитись проти цього знущення перед властями в Москві.

В „Известиях“ від 2 серпня 1975 р. є багато гарних слів про оборону людських

прав. Але газета не вартує, щоб в ній друкувалися ці благородні заяви, вони є нічим іншим, як рекламною нітриною для Заходу. У дійсності у нас свобода заборонена і здушена. Радянська свобода є побудована на брехні, обмані і клеветі проти вірних православної громади, монахів і священників.

Тому найсердечніше звертаємося до всіх країн уряда, голів держав, ООН, Курта Вальдгайма і до створеної в Данії Комісії Оборони в СРСР Людських Прав — не вірити Брежнєвській брехні. Він без найменшого скрупулу підписує документи про охорону людських прав і рівночасно розсилає тайні інструкції на знищення святих місць, знищення віри і всього того, що стоїть на нею.

Ми благасмо вас і всіх тих які поділяють і розуміють наше горе за втраченою з рук комуністів нашою улюбленою церквою — підняти голос протесту проти безправного замкнення церков і монастирів в СРСР, проти вимування атеїстів і комуністів в церковні справи.

Згодом ми дамо більше інформації про долю церкви св. Богоявлення.

В міжчасі ми просимо якомога ширше розголосити наші звернення.

16 серпня 1975 року Парлафін церкви св. Богоявлення в Житомирі.

П. С. Коли нищили церкву, двох молодих людей пробували це сфотографувати. Їх зразу заарештували і обшукували у спробі передати фотографії закордон. Обидвох забрали в невідоме місце.

Завіть квіт на свіжу могилу видатного поета і письменника С. П. БОГДАНА КРАВЦЕВА складають через редакцію „Свободи“ на ФОНД ВИДАННЯ ЙОГО ТВОРІВ: Лідія і Зенон КОЗАКИ \$25.00 Марта і Юрій КЛЮФАСИ 15.00 Ірена і Юрій ХУХРИ 40.00 Ольга і Ярослав ЧИПАКИ 15.00 Володимир і Євген ШИПАЛІН 15.00 Стефанія і Григорій ЯВНІ 20.00 Уляна і Володимир ДЯЧУКИ 50.00 Опечаленій Родніні складаємо щирі співчуття. Rutherford, N.J.

БОГДАН КРАВЦІВ... (Закінчення зі стор. 1-ої)

Националістичної Молоді „Юнацтво“.

В роках 1928-1930 був співредактором націоналістичного тижневика „Український Голос“ у Перемислі, а в 1934-му році головним редактором націоналістичного тижневика „Вісті“ у Львові, після закриття якого був засланий (в листопаді 1934) до табору в Березі Каргузькій.

В р. 1935 був головним редактором двотижневика „Дажбог“ у Львові.

В роках 1936-37 був видавцем і головним редактором літературно-мистецького журналу „Обрій“ у Львові.

В році 1936 був співредактором, разом з Осипом Войдуном і Жигмонтом Процишиним, політичного тижневика „Голос Нації“ у Львові.

В роках 1935-1939 був членом Головного Відділу Т-ва Просвіта у Львові.

В рр. 1940-1945 фірмував як видавець та головний редактор часопису „Голос“ у Берліні та видавець тижневиків „Українець“ і „Хлібороб“ для робітників.

Після війни в рр. 1947-1948 був головним редактором журналу для пластової молоді „На сліді“ в Авсбурзі.

Переїхавши з родиною на постійне поселення в ЗСА, був в роках 1950-1953 редактором, а від 1952 р. також адміністратором українського католицького щоденника „Америка“ у Філадельфії.

В квітні 1955-го року поступив на працю в редакції „Свободи“ і в ній займав пост заступника головного редактора аж до свого від-

ходу на емеритурі в 1973-му році, залишаючись далі членом редакції.

Був редактором і він 1970-го року головним редактором друкованого в Мюнхені журналу літератури, мистецтва і суспільного життя „Сучасність“.

Книжки і праці

Із надрукованих книжок і праць св. п. Богдана Кравця згадати б:

„Дорога“ — поезія, Львів 1929; „Промени“ — поезія, Львів 1930; „Сонети і строфи“ — поезія, Львів 1933; „Пісня пісень“ — поетичний переспів, Львів 1934; „Дон Кіхот в Альказарі“ — стаття, Львів 1938; „Остання осінь“ — поезія, Прага 1940; „Під чужими зорями“ — октави, 1-ше видання Прага 1941 і 2-ге видання Сокаль 1941; „Речі і образи“ — переклади з Р. М. Рільке, Нюрнберг 1947; „Кораблі“ — вибрані поезії, Вайройт 1948; „Зимозелень“ — поезія, Філадельфія 1951; „Людина і воєн“ (ген. хор. Тарас Чупринка - Шухевич), Нью Йорк 1952; „Тур-Сварог-Троян в староукраїнській мітології“, Філадельфія 1952; „О 61 рва ві струни“ — антологія поезії полягалих, розстріляних, замучених і засланних, Нью Йорк 1955; „Глосарій“ (або тлумачний словник тасмних, призабутих і незвідки зрозумілих слів) — сонети, Регенсбург 1949 і Рутерфорд 1974.

Панахидя була заповіжена на понеділок, 24-го листопада, в похоронному заведенні Литвина і Литвина в Ірвінгтоні в год. 8-й вечора, а похорон у вісторок, 25-го листопада, в год. 9-й рано з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Ньюорку й описла на Українському Православному цвинтарі в Бавнд Бруку.

Смерть св. п. Богдана Кравцева викликала найбільший жал, бо с в багатьох відношеннях незаступний втрачу не тільки для родини, але і для українства.

ПОГЛЯНЬМО... (Закінчення зі стор. 2-ої)

галі в нашому суспільному житті. Не багато з них зарховують себе до української спільноти. Багато молодих людей відходять від нас через мішані подружжя, за недобування рідної мови, що є підставою нашого існування, та через інші причини.

Кінчаючи тих кілька скромних слів, хочу ще навести один приклад: у Філадельфії, при Жірард вулиці й у її дуже близькому сусіді ти стоїть чосиря гарні та просторі церкви. На них це недавно виділили уривки з святого письма, написані німецькою мовою. Це незбитий доказ, що ці церкви будували і молилися в них вірні німецької національності. Сьогодні всі ті церкви належать до муринських власників, бо німці не стало...

Боюсь, щоб таке не трапилось і з нашими церквами. Про це все повинні подумати наші провідні чинники.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНН УНСОюзу!

Збірник пісень „Весна“

Роман Степаняк: „Весна“

— збірник пісень для дівочих хорів у супроводі фортепіано. Нью Йорк, 1975 року, стор. 80 великого формату.

Не легко дати оцінку різносторонній праці, яку старанно, з великою посвятою вклав наш знаний мистець Роман Степаняк у свою незвичайну збірку пісень під символічною назвою „Весна“. Ми навмисне називали цю збірку „незвичайною“, бо творець її виявив у ній свої здібності: диригента, композитора (вокаліста та інструменталіста), поета і навіть артиста-малюра, що так приваблює, філігранно змалював обкладинку свого збірника.

Автор збірника Р. Степаняк завив собі славу як диригент великого дівочого хору „Жайворонки“. Цим пояснюється як тематика, жанровість добір пісень, так і характер музичних аранжувань збірника. Власне, збірник і є частиною репертуару хору „Жайворонки“.

За жанровою ознакою уміщені у збірнику пісні можна поділити на такі групи: особиста, авторова лірика; жіноча лірика, дівоча любов, жіноча доля, материнські почування; епічні народні пісні і героїчно-патріотичні пісні.

Насамперед нас цікавить перша група пісень, бо вона складається з оригінальних творів самого Романа Степаняка, а це: „Весна“ (на 11 сторінок великого формату), „Пісня мамі“, „Співавочки“, „Марш Смильо Дівиці“. Решта пісень збірника представляє собою або вокально аранжування, або фортепіанові дотристі до вже відомих пісень (а капелла).

Перша і найбільша пісня „Весна“ гомофонічної форми з ритмічним збігом кадансів і цезур на поліфонічному мережливій жіночій голосі.

Хоча темою цієї пісні — весна, і „йде вона до нас в рожевих всь квітках“, та автор не криється, що він у тузі за втраченими весняними переживаннями у рідному крає-

ві й тому несамохіт кінчає свій вірш сумним кадансом: „І сніг давній, нездійснені збудила знов вона, алудних надій, оманних мрій весна, весна моя“. Тому ми не дивуємось, що автор одягнув свою „Весну“ у форми елегантні й пробиває її лірично сумовитими настроями. Автор, видно, й сам відчував цю невдповідність елегантного настрою до весни — пори радості й любови, тому в четвертій строфі він уводить відповідне „інтермеццо“ модульованим переходом із тональності до мінор і тональність до мажор.

У стилі народної коліскової пісні написана „Пісня мамі“ (слова і музика Р. Степаняка). В ліричних тонах автор втілює почуття матері і її турботу за майбутню долю дитини. Це відбилось на мелодії пісні і породило появу скорботних інтонацій, особливо в сольових фрагментах: „Життя розвіє віру в любові казку, і сплینه в пустині людської маму свою“. У цих двох творах мистецькі засоби поезії й музики виявляють автора, як мистця з живими задушевними переживаннями глибокого лірика, і бажано було б, щоб Р. Степаняк продовжував і розвивав свою творчість у цьому напрямку і практично здійснював їх у своїй творчій лабораторії — хорі „Жайворонки“, для якого він є організатором, вихователем і мистецьким керівником.

Більшість творів збірника становлять пісні інших авторів, які Р. Степаняк аранжував, чи фортепіановим супроводом прагнув підсилити звучання одногодичного жіночого хору і поширити діапазон звучання виконуваної пісні. Потреба поширити репертуар свого хору примусила диригента вдатися до такого способу поповнення репертуару, бо дійсно українська оригінальна музична література не так уже багата на пісні для жіночого хору. Оскільки в аранжуваннях і фортепіанових супроводах творча індивідуальність аранжера обмежена фа-

ктурою оригінального твору, тому ми обмежимося лише загальними зауваженнями на цю (більшу) частину пісень збірника.

Мистецьку вартість збірника Р. Степаняк підніс, умістивши в ньому перлину з творчості М. Леонтовича — весільну пісню „Ой матінко моя“, з додатком свого фортепіанового супроводу. На можливі докори музикологів, що Р. Степаняк не мав підстав цей супровід додавати до весільної пісні, написаної й виконуваної М. Леонтовичем а капелла, пошлемося на авторитет М. Лисенка, який свій збірник народних весільних пісень написав у супроводі фортепіано. Ми були щасливими свідками, коли на величому концерті в Нью Йорку 12-го грудня 1971 року, присвяченому пам'яті М. Леонтовича, в якому брало участь 8 найкращих хорів Нью Йорку, Філадельфії і Ньюарку, ця пісня у виконанні хору „Жайворонки“ була однією з атракцій цього концерту. Хай нам буде дозволено зауважити, що автор збірника атестує цю пісню, як запис М. Леонтовича. Це не запис, навіть не гармонізація, ані аранжування, а оригінальний, проінтуй драматичним психологізмом твір про глибокі й зворушливі переживання молоді (дочки) при розлуці з рідною матір'ю під час весілля. Так само не можна пропустити того факту, що автор збірника подекуди уникав додавати генетичний паспорт до пісні. Так кілька пісень, узятих із збірки Гр. Давидовського під назвою „Кобза“, не мають імені автора. У пісні „Серед степу“ неправильно приписано слова В. Самійленкові, в дійсності автором цієї поезії є Борис Грінченко. Певна річ, ці недоліки можна буде виправити при новому виданні пісень із репертуару хору „Жайворонки“. Від себе висловимо бажання: мелодію пісні „Співавочки“ замінити популярною в Галичині весільною піснею під цією назвою; вона буде більш відповідна до весільного обряду, коли молоді адає своє дівування.

Хай же буде благословенний труд і час появи цього збірника і нехай неспушаний трудар Р. Степаняк вітшається дарамн своєї творчої весни!

Василь Завітневич

HELP WANTED SUPERINTENDENT Husband - wife team. Experienced in repairs, must have own tools. 45 family building, good area in Bergen Section, Jersey City. Prestige elevator building. 4 room basement apartment with utilities plus salary. Call (201) 964-8747 between 9 a.m. — k p.m.

REAL ESTATE

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ ВУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ звертайтеся до УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ GEMINI REAL ESTATE CO. 88 — Second Avenue New York, N.Y. Tel.: 477-6400

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА УКР. ПОГРЕБНИК Займається Похороном в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. ORegon 4-2568

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE 8556 East Tremont Avenue BRONX, N.Y. 10465 Tel.: 863-2475 191 Avenue "A" NEW YORK, N.Y. 10009 Tel. 674-3630 Директор ЮСІФ СЕНКОВСЬКИЙ Займається аранжуванням похоронів в каліцях, половеженнях в косяки райони міста. Похорони по мінімальних цінах.

НОВАЛЬЧИН FUNERAL HOME Completely AIR CONDITIONED Займається Похороном в стейті NEW JERSEY. Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й майкраца. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і вночі! WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager 129 Grand Street (cor. Warren Street) Jersey City, N.J. 07302 HEnderson 4-5131

ПРИМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ“

Адміністрація „СВОБОДИ“ повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі палати збільшеного Різдяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

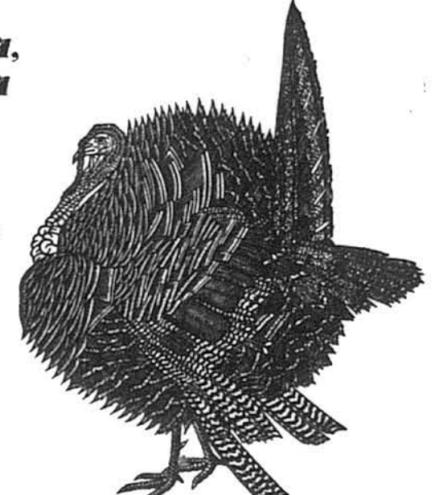
ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ: 1 цаль через 1 пшальну ... \$ 3.00 1 цаль через 2 пшальні ... 5.00 2 палі через 2 пшальні ... 10.00 3 палі через 2 пшальні ... 15.00 4 палі через 2 пшальні ... 20.00 5 палів через 2 пшальні ... 25.00 6 палів через 2 пшальні ... 30.00 та в інших розмірах.

Треба оподіватися, що загал нашого Громадянства використовує цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдаліших закутках світу, куди нашір чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИМАЄТЬСЯ за новим стилем до 15-го ГРУДНЯ 1975 року за старим стилем до 31-го ГРУДНЯ 1975 року При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скоріше надійшли свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШЕВЮ ОПЛАТЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до: „Svoboda“ 83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

Нема то, як на СОЮЗІВЦІ також і в ДЕНЬ ПОДЯКИ! РОДИННИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ НА СОЮЗІВЦІ У „День Подяки“, четвер, 27 листопада 1975 СПЕЦІАЛЬНІ ТРАДИЦІЙНІ СВЯТОЧНІ ОБІД На спеціальне замовлення ЦІННИ ІНДИК для родини. Обіди ТІЛЬКИ на замовлення Дереворит Я. Гніздовського Замовлення на ОБІД прощу асати на адресу: UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE Kerhonkson, N.Y. 12446, або телефоном — (914) 626-5641 В суботу, 29 листопада 1975 року Мистецька програма ЗАБАВА при звуках оркестри СОЮЗІВЦІ під кер. Володимира Добушак, співає О. Борбич

ВЕСЕЛКА НА РІЗДВО, НОВИЙ РІК! НЕ ВИТРАЧАЙТЕ ГРОШЕВ НА НЕПОТРІБНІ ЗАКУПКИ! НЕ РОБІТЬ КРИВДИ ДІТЯМ — ВНУКАМ! ПЕРЕДПЛАТІТЬ ЖУРНАЛ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ Veselka - The Rainbow P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 7400. Доганяють! THAT HORSE IS TOO PRECIOUS TO HAVE A PANTHER KILL IT... HURRY, BOY! ...WE'RE CLOSING THE GAP! Той кінь нам конечно потрібний і тому не можемо дозволити, щоб пантера вбила його... Швидко!!! ...Ми змешуємо відаль!